

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 9. Parentum consensus necessarius non est ad valorem matrimonii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

itus instituerit matrimonium baptizatorum Sacramentum novæ legis, nec aliquid immutaverit circa ritus exteriores, sive materiam, formam & ministros contractus; requirit tamen in ministris contractus intentionem generaliter requisitam in ministro Sacramentorum, utique faciendi quod facit Ecclesia, distinctam ab intentione adhibendi exteriorem ritum, sive materiam & formam contractus, super subiectum capax Sacramenti Baptismi, prout in ministro Sacramenti Baptismi requirit intentionem faciendi quod facit Ecclesia, distinctam ab intentione adhibendi materiam & formam Baptismi super subiectum capax Sacramenti Baptismi. Confer quæ dixi citato cap. 130.

CAPUT VIII.

Matrimonium baptizati cum non baptizata, contractum ex Pontificia dispensatione, Sacramentum est in baptizato: minime in non baptizata.

69 **I**Ta Eckius in lib. homil. hom. 73. de Sacram. Sotus, Bonacina, Cornejo, Andreas à Matre Dei, contra Vasquez, Sanchez, Coninck, Palaum, Pontium. Et ratio est, quia nihil obstat quominus sit Sacramentum respectu baptizati: cum sit subiectum capax illius Sacramenti; & neque ex Scriptura, neque ex Traditione habeamus Matrimonii Sacramentum sic esse essentialiter contractum duorum baptizatorum, ut habere nequeat rationem Sacramenti in uno solum baptizato. Unde Adversarii gratis asserunt & contendunt, Christum solum elevasse ad rationem Sacramenti contractum duorum baptizatorum. Neque enim id ex Scriptura probant, neque ex Traditione. Ex alterutro tamen capite probare debent. Cum ea quæ dependent à supernaturali Dei institutione, nobis non innotescant, nisi vel per Scripturam, vel per Traditionem. Fatemur quidem, matrimonium, quæ Matrimonii Sacramentum totale, sive in utroque conjuge, esse essentialiter contractum duorum baptizatorum. Sed quid (quæso) obstat, ne matrimonium, quæ partiale Sacramentum in uno conjuge, & non in alio, sit contractus unius dumtaxat baptizati, & in eo dumtaxat Sacramentum, non in alio qui baptizatus non est, idèdque capax non est Sacramenti Matrimonii? Si fieri queat, quod absolutio super duos prolata sit Sacramentum in uno disposito & capaci, non in alio indisposito & incapaci; quòdque idem Matrimonii Sacramentum in uno operetur gratiam, quia disposito; in altero non operetur, quia indisposito: Quidni etiam fieri queat, quòd idem matrimonium in uno sit Sacramentum, quia ob baptismum capaci; in altero non sit, quia ob baptismum defectum incapaci? Id profectò sic contingere merito asserimus, eò quòd in baptizato non sit ullus defectus dispositionis, secundum Concilia & Patres ex Christi institutione necessariæ ad suscipiendum Matrimonii Sacramentum.

70 Accedit 1°. quòd idem matrimonium, duorum baptizatorum, in uno sit Sacramentum, non in alio, dum unus vult, alter non vult suscipere Matrimonii Sacramentum, uti colligitur ex dictis cap. præcedenti. Ergo similiter, in casu nostro.

71 Accedit 2°. quòd in primitiva Ecclesia, dum pauci erant fideles, idèdque necessitas erat contrahendi matrimonium cum infidelibus, congruum erat fidelem conjugem eo casu non privari gratiæ Sacramenti Matrimonii: cum ipsæ, imò majoribus subjacerent matrimonii difficultatibus & oneribus, quàm modò. Est quidem necessarium carere gratiæ Sacramentorum Confirmationis, Eucharistiæ, &c. eos qui Sacramenta illa recipere non possunt, quia versantur in locis ubi non habent

qui ministrant. Sed disparitas est in casu nostro, in quo non deest minister, nec subiectum capax Sacramenti.

Accedit 3°. quòd utriusque quidem corpus, consensus, & verba, seu signa exprimentia consentium, sint materia & forma matrimonii; idèdque Matrimonii Sacramentum requirit consentium utriusque. Quia tamen consensus, ut procedit personaliter à quolibet conjuge (cum simili & reciproco consensu alterius) est contractus legitimus & matrimonialis, quo transfert potestatem sui corporis in alium, & vicissim acquirit potestatem alterius; perfit in ipso Sacramentum, si capax sit illius, debitamque ad id habeat intentionem. Quia illud sibi ipse ministrat, non alter; licet abique consensu alterius, sibi ministrare non possit.

CAPUT IX.

Parentum consensus necessarius non est ad validum matrimonium.

ITa Tridentinum sess. 24. c. 1. de reform. 73 **I**matrim. ubi dicit, quòd *jure damandi sint illi, ut eos sancta Synodus anathematizat damnat... qui falso affirmant matrimonium, à filiis-familias sine consensu parentum contracta, irrita esse, & parentes ea rata, vel irrita facere posse.*

Certum est tamen filios, abique parentum consentu matrimonium contrahentes, contra divinas humanasque leges, regulariter loquendo, mortaliter peccare (nisi prævideantur futuri irrationabiliter inviti, juxta dicta p. 1. c. 5.) sicut & Sacerdotes assistentes, ut satis innuit Tridentinum ibidem aiens, quòd ejusmodi matrimonium *Ecclesia semper detestata est.*

Merito quidem, quia matrimonium abique consentu parentum contrahere, est contra præceptum *honorandi parentes*, graviterque repugnat pietati in parentes, sicut & naturali æquitati, quæ dicitur, filios à parentibus, abique eorum consensu, non debere recedere, nec ipsi privigas inducere, postquam tot & tantis sollicitudinibus & laboribus eos ipsi aluerunt, & ad ætatem nubilem perduxerunt.

Hinc sequitur 1°. grave peccatum esse, contra rationale consilium parentum, habere v. g. cum hæretica, vel in fide suspecta, vel pravis moribus imbuta, notabiliter inæquali, vel cum bonorum dissipatore, &c. imò hæc in casibus, parentes jure patrio impedire possunt matrimonium filiorum suorum, peccantque Ecclesia Prælati, ejusmodi matrimonii faventes; sicut & Sacerdotes in Universitatibus nimis facile assistentes matrimonii inæqualium, quæ parentibus inconsultis vel invitis licentur. *Nam nec in terris filii sine consensu patrum rectè & jure nubunt.* Tertullianus lib. 1. ad uxorem.

Sequitur 2°. nimis laxam esse sententiam eorum qui dicunt, filios, inconsultis parentibus, licet matrimonium inire posse; sicut & eorum qui (cum Sanchez l. 4. de matrim. disp. 23. n. 10.) generaliter aiunt, filios, invitis parentibus, ad nuptias licet progredi, postquam consilium & consensum ipsorum petierunt, nec obtinuerunt. Cum hoc solum licitum sit, dum parentes injustè & irrationabiliter dissentiant.

Sequitur 3°. justas esse leges Civiles, quæ in Hispania & Gallia parentibus dant facultatem exheredandi filios & filias, contra justam rationabilemque voluntatem ipsorum matrimonium contrahentes. Justum est enim hoc fratri levitatem coercere filiorum, ne per eam grave dedecus familiae suæ inferant, vel gravem parentibus moerorem, ut pluribus ostendit Basilius Pontius l. 2. de matrim. c. 1. ubi etiam probare conatur ex Tertulliano & Basilio, prius Ecclesiæ temporibus

bus servatas fuisse leges Romanorum, secundam quas consensus parentum requirebatur ad matrimonii valorem.

79 Sequitur 4°. ad promovendam filiorum erga parentes observantiam, iussit Philippum IV. Catholicum Regem nostrum 23. Novembris 1635. minores 25. annis, sine parentum consensu nuptas, privasse omnibus emolumentis, quae ab invicem, per donationem, vel successionem, alterutri obvenire possunt, irritasque omnia pacta in utilitates alterutrius inita. In Gallis autem per Edicta Regum Henrici II. Henrici III. & Ludovici XIII. sancitum est, ne Parochi filios familias, minores 30. annis, & filias, minores 25. completis, invitis parentibus, matrimonio conjungant; sed eorum consensum in scriptis exigere teneantur. Tamen enim incommoda quaedam ex hoc sequuntur in paucioribus, majori & publica utilitate, matrimoniorumque, Veneris potius quam Dei amore contractorum, extirpatione compensantur. Admonendi tamen sunt ab Episcopis & Parochis parentes, ne hoc legum beneficium, & patriae abutantur auctoritate, se nimis difficiles & morosos exhibendo, in filiorum suarumque suarum matrimoniiis permittendis, dum convenientia sunt.

80 Quoad filios & filias, qui praescriptam Regis Constitutionibus etatem attingerunt, Constitutione Blefensi, & Edicto Ludovici XIII. statutum est pro Gallis, Parochos conjungere ipsos matrimonio non debere, nisi consilium parentum scripto illos rogasse constet.

81 Sequitur 5°. eorundem Regum Christianissimorum Henrici III. & Ludovici XIII. Edicta, quibus matrimonia filiorum absque consensu parentum, vel tutorum, vel etiam absque proclamationibus inita, decernuntur irrita & invalida, nihil statueri contra Tridentinum, nec attingere vim Sacramenti, imò ne valorem quidem contractus matrimonialis, quoad effectus juris divini, naturalis, & ecclesiastici, secundam explicationem, quam Ludovici XIII. Regis nomine regni Cancellarius, & Illustrissimi Commissarii, ad id à Rege deputati, Clero Gallicano anno 1629. decernunt, quod scilicet tota nullitatis & invaliditatis declaratio intelligeretur quoad effectus iure civiles, ita scilicet ut taliter contractantes, eorumque filii ac nepotes, in perpetuum excluderentur ab omni hereditate, priventurque omnibus juribus & commodis, quae vi matrimonialium contractuum, testamentorum, Legumque aut Constitutionum municipium beneficiorumque acquirere possunt, & nepotes eorum, in ordine ad honores, ac successiones civiles, in tribunalibus civilibus, perinde habeantur, ac si forent illegitimi. Videri possunt Isaacus Habertus, Episcopus Vabrensis, in lib. de justitia conubialis Edicti à Ludovico XIII. conditi, Caballatus in Theor. & Prax. Jur. Canon. lib. 3. c. 27. Natalis Alexander Theol. Dogm. & Moral. to. 6. l. 2. tr. de Sacram. Matrim. c. 2. a. 2. regul. 1. 2. 3. 4. & 5. ubi ex Ambrosio offendit, pietatem postulare, ut Episcopi, Parochi, & Confessarii, parentes filiis placare & reconciliare conentur, ipsisque persuadere, ne secundam legum severitatem in ipsos agant.

CAPUT X.

Ad valorem matrimonii necessarius est contrahentium consensus, per verba vel signa de praesens, sensibilibus expressus.

82 Ita Florentinum in Decreto Eugenii. Et ratio est quia verba futuri temporis matrimonium non efficiunt, sed spondent. Unde non sufficiunt haec verba: non ducam nisi te. Imò neque haec: Tom. III.

non ducam uxorem, nisi te; quamvis aliqui fecus exilliment. Quia non significant quòd Cæsus v. g. Titiam de praesenti accipiat in uxorem, sed quòd non accipiat aliam. Quòd verum est, licet nullam accipiat.

83 Sed quid de casu sequenti: Parocho & duobus testibus vocatis apud Cajam, ibi expectantem Titium ad finem contrahendi cum ipso matrimonio, superveniens Titius, interrogatus ad quid veniat, respondit: *ut videam Cajam, quia ipsa est conjux mea.* Tumque Cajo respondit: *Et ipse meus est conjux.* Quo audito, fugit Parochus. Quæsitum fuit de valore matrimonii taliter contracti? Multi Jurisæ, teste Lugone to. 2. de contractibus, censuerunt valere. Lugo oppositum sensit. Illa tamen Juristarum opinio non caret probabilitate, si Titius & Cajo seriam habuerint intentionem per illa verba matrimonium contrahendi, de quoque sub juramento interrogati, eam se habuisse affirmant. Cum enim verba, quibus Sacramenta consueverunt, practica sint, efficiantque quod significant, per verba illa Titius & Cajo practice significaverunt, & quòd Cajo fieret conjux Titii, & Titius conjux Caje; sicut per verba illa: *hoc est corpus meum*: practice significatur, quòd contentum sub his speciebus fiat corpus Christi.

84 Si tamen interrogati, dicant se nescire, quàm intentione verba illa protulerint, signum est seriam illam intentionem ipsis defuisse. Neque enim tam facile memoria excidisset, si habuisset. Cum homines non soleant talis intentionis oblivisci, in negotio tanti momenti, ad quod sine magna deliberatione procedere non solent.

CAPUT XI.

Necesse non est quòd consensus matrimonialis exprimitur verbis, sed et verborum loco, tum nutus, tum signa, quae internum consensum aperte indicent, satis ad matrimonium esse possunt; tum ipsa taciturnitas, cum puella, propter verecundiam, non responderet, sed pro ea tacente parentes loquuntur.

85 Verba sunt Catechismi Romani. Et idem Florentinum non requirit verba absolute, sed cum addito, *regulariter.* Et cap. cum apud Sedem de sponsalibus Innocentius III. declarat mutum & surdum posse alicui matrimonialiter copulari: cum quòd verbis non potest, signis valeat declarare.

CAPUT XII.

Expressio verborum, sine interiori consensu, matrimonium non facit. Qui tamen tum tali simulatione matrimonium cum altera, sincere procedente, contraxit, eam dicere tenetur, nonnullis casibus exceptis.

86 Ita S. Thomas in 4. dist. 27. q. 1. a. 2. quaestio 4. Cui concinit S. Bonaventura ibidem q. 2. dicens: *si sit consensus exterior, sine interiori, non est matrimonium secundam veritatem, nec secundam divinum iudicium, nec secundam conscientiae formam; quamvis esse videatur. Et iudicetur secundam iudicium Ecclesiasticum.*

87 Ratio est, quia sicut se habet ablutio exterior ad Baptismum, ita se habet expressio verborum ad hoc Sacramentum (ait S. Thomas loco citato.) Unde sicut si aliquis ablutionem exteriorem reciperet, non intendens accipere Sacramentum, sed indumendo lina facere, non esset baptizatus; ita expressio verborum, sine interiori consensu, matrimonium non facit. Unde Innocentius III. interrogatus an valeat